

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

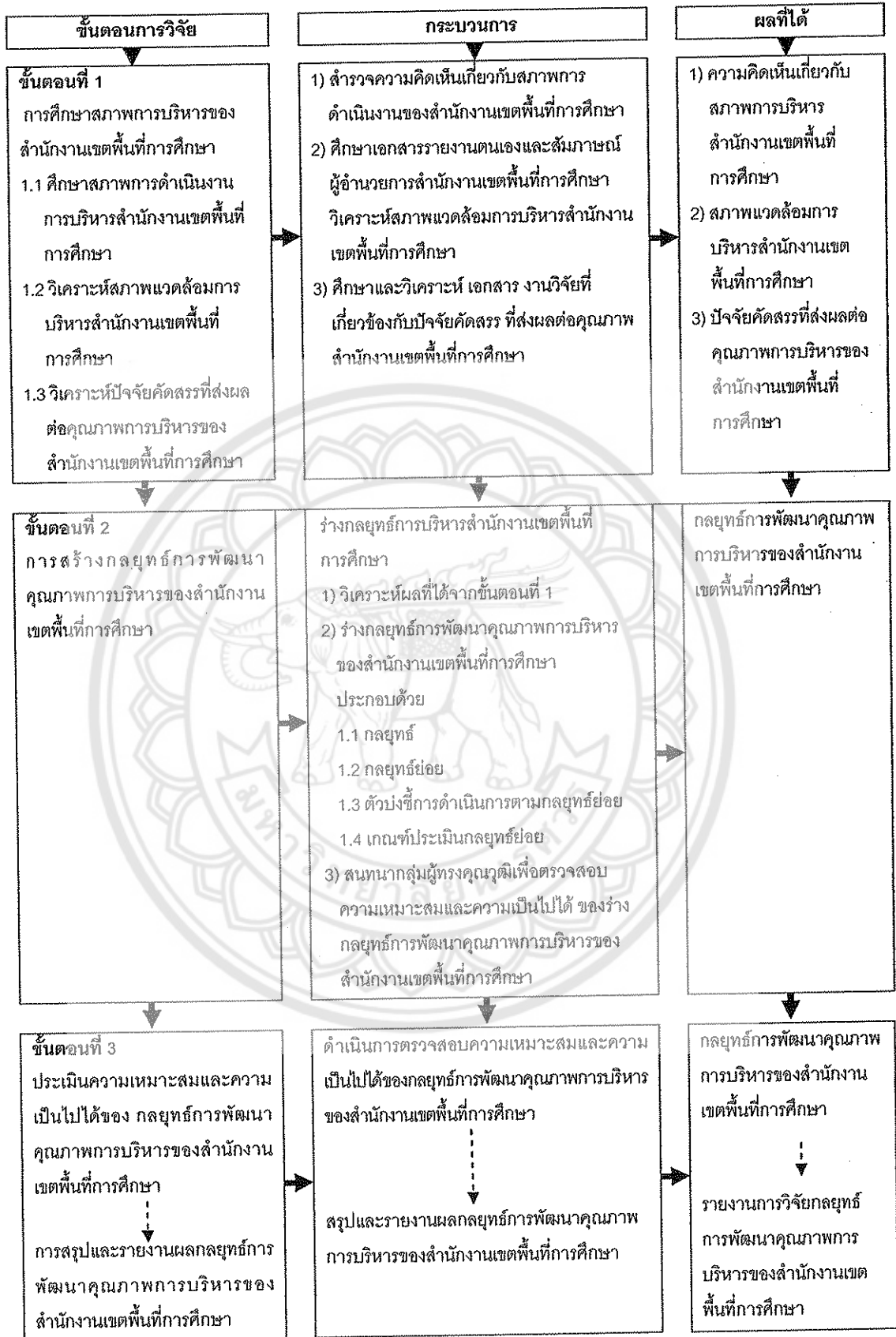
1. ศึกษาสภาพการดำเนินงานการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
3. วิเคราะห์ปัจจัยคัตสรรที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์พัฒนา
คุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ดังแสดงในภาพ 12

ภาพ 12 แสดงขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. ศึกษาสภาพการดำเนินงานการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งหมด 185 เขต จำนวน 185 คน

1.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ ตารางของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan ,1987, pp. 697–710) และเลือก กลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนภูมิภาคของประเทศ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 123 คน ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
เหนือ	42	28
ตะวันออกเฉียงเหนือ	65	43
ตะวันออก	13	9
กลาง	35	23
ใต้	30	20
รวม	185	123

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยถามความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

5 หมายถึง มีการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มากที่สุด

4 หมายถึง มีการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มาก

3 หมายถึง มีการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปานกลาง

2 หมายถึง มีการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา น้อย

1 หมายถึง มีการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา น้อยที่สุด

1.2.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) ศึกษากรอบแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2) สร้างแบบสอบถามโดยใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3) นำแบบสอบถามเสนอประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง มีข้อเสนอแนะในด้านการกำหนดข้อคำถามให้ครอบคลุมบทบาทหน้าที่การปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4) ปรับแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5) นำแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และการใช้ภาษา (รายนามผู้เชี่ยวชาญ ดังภาคผนวก ก หน้า 193)

6) หาค่าดัชนี ความสอดคล้อง IOC (IOC: Index of congruence) รายชื่อและพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ผลการตรวจสอบ IOC พบว่ามีค่าระหว่าง 0.60-1.00 บางข้อผู้ผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะ การตั้งข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ ข้อคำถามให้มีความชัดเจน มีความเป็นปรนัย

7) ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

8) หาความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยการนำไปทดลองใช้ (try out) กับผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α -Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงของ แบบสอบถาม .97

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามลำดับดังนี้

1.3.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวรเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

1.3.2 ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ จำนวน 123 ชุด โดยกำหนดระยะเวลาการตอบกลับใน 1 เดือน ถ้าไม่ได้ข้อมูล ติดต่อทางโทรศัพท์กับผู้ประสานงานเพื่อขอข้อมูลคืนอีกครั้งหนึ่งพบว่าได้ข้อมูลกลับคืน 112 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.06

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาวิเคราะห์โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับการแปลความหมายค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2532, หน้า 187)

4.50–5.00 หมายถึง การดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มากที่สุด

3.50–4.49 หมายถึง การดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มาก

2.50–3.49 หมายถึง การดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปานกลาง

1.50–2.49 หมายถึง การดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา น้อย

1.00–1.49 หมายถึง การดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา น้อยที่สุด

2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย

2.1.1 เอกสารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่เสนอต่อผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อประเมินสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษายอดเยี่ยม ปีการศึกษา 2550 จำนวน 15 เขต

2.1.2 สัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยถามสภาพแวดล้อมในการดำเนินงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 15 เขต

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบบันทึกและแบบสัมภาษณ์

1) แบบบันทึก เป็นแบบบันทึกเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลักษณะของแบบบันทึกเป็นแบบปลายเปิด (Opened form) ซึ่งมีรายละเอียด 2 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย จุดแข็ง และจุดอ่อนศึกษาในประเด็นโครงสร้างและนโยบาย ผลผลิตและการบริการ บุคลากร ประสิทธิภาพทางการเงิน วัสดุและทรัพยากร และการบริหารจัดการ

ด้านที่ 2 ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย โอกาส และอุปสรรคศึกษาในประเด็น สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และการเมือง

2) แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วยข้อมูลของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และคำถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ปัจจัยภายใน ได้แก่ จุดแข็ง และจุดอ่อนในการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกี่ยวกับโครงสร้างและนโยบาย ผลผลิตและการบริการ บุคลากร ประสิทธิภาพทางการเงิน วัสดุทรัพยากร และการบริหารจัดการ

ด้านที่ 2 ปัจจัยภายนอก ได้แก่ โอกาส และอุปสรรค ในการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกี่ยวกับสังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และการเมือง

2.2.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบบันทึก

1.1) ศึกษาเอกสารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เสนอต่อผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อประเมินสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ยอดเยี่ยมปีการศึกษา 2550 จำนวน 15 เขต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.2) สร้างแบบบันทึกเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.3) นำแบบบันทึกเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เสนอประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง

1.4) ปรับแก้ไขแบบบันทึกเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามข้อเสนอแนะของประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2) แบบสัมภาษณ์

2.1) ศึกษาเอกสารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่เสนอต่อ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อประเมินสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ยอดเยี่ยม ปีการศึกษา 2550 จำนวน 15 เขต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการบริหารสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา

2.2) สร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการบริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.3) นำแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการบริหารสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา เสนอประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง

2.4) ปรับและแก้ไขแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามข้อเสนอแนะของประธาน ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.1 วิเคราะห์เอกสาร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เสนอต่อ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อประเมินสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายอดเยี่ยม ปีการศึกษา 2550

2.3.2 บันทึกสภาพแวดล้อมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.3.3 สัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยถาม สภาพแวดล้อมการบริหารงานสำนักงานเขตพื้นที่ จำนวน 15 เขต

2.3.4 สังเคราะห์สภาพแวดล้อม ในการดำเนินงานของสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษา

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

3. วิเคราะห์ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินงาน ดังนี้

3.1 แหล่งข้อมูล

เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยคัดสรรต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพ การบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบบันทึกการวิเคราะห์ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3.2.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- 2) สร้างแบบบันทึกข้อมูลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพ การบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- 3) นำแบบบันทึก ข้อมูลการศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเสนอประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง
- 4) ปรับแก้ไขแบบบันทึกข้อมูลการศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามข้อเสนอแนะของประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (Content validity) และการใช้ภาษา

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 วิเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จากแบบบันทึกข้อมูลการศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3.3.2 สังเคราะห์ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริหารของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา

3.3.3 นำปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ไปเสนอประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.3.4 นำปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ (รายนามผู้เชี่ยวชาญ, ดังภาคผนวก ณ, หน้า 216)

3.3.5 ปรับปรุง ข้อมูลการศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และข้อเสนอแนะในด้านการพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อกลยุทธ์การบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การศึกษา ผลการ

พัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีผลการดำเนินงานมีคุณภาพในปีที่ผ่านมา ประกอบปัจจัย
 คัดสรรที่ผู้วิจัยศึกษา

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. การยกร่างกลยุทธ์

1.1 นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และการศึกษา
 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มาทำเป็นกรอบและแนวทาง
 ในการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.2 จัดทำร่างกลยุทธ์การบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในขั้นตอนนี้ เป็นการ
 กำหนดกลยุทธ์จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การวิเคราะห์
 สภาพแวดล้อมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพ
 การบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร่างกลยุทธ์การบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ตามกรอบโครงสร้างการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย

1.2.1 กลยุทธ์ จำนวน 6 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาบรรยากาศองค์กร
 กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ 3 การส่งเสริมการจัดการความรู้
 กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาการติดต่อสื่อสาร กลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาการบริหารเวลา กลยุทธ์ที่ 6
 สนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี

1.2.2 กลวิธี

1.2.3 ตัวบ่งชี้การดำเนินการตามกลยุทธ์

1.2.4 เกณฑ์การประเมินกลยุทธ์

1.3 นำร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 เสนอประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5
 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและการใช้ภาษา (รายนามผู้เชี่ยวชาญ ภาคผนวก ก)

2. การตรวจสอบกลยุทธ์

นำร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไปสนทนากลุ่ม เพื่อตรวจสอบความความเหมาะสมและเป็นไปได้ ของร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษาด้านการบริหารจัดการศึกษา ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผู้บริหาร ระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาในเทศก และ ผู้บริหารสถานศึกษา (รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ, ดังภาคผนวก คม, หน้า 241)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แนวทางการสนทนากลุ่ม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ของผู้ร่วมสนทนา และส่วนที่ 2 กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารของสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษา

2.2.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) ศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการสนทนา กลุ่ม และกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2) สร้างแนวทางสนทนากลุ่มกำหนดประเด็นในการสนทนากลุ่ม เพื่อให้เกิด การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้ร่วมสนทนา ที่ตรงกันอย่างเป็นขั้นตอน ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นใน การสนทนาเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นเรื่องทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับคุณภาพการบริหาร ของสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ส่วนที่ 2 กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา กลยุทธ์ย่อย ตัวบ่งชี้การดำเนินการตามกลยุทธ์ย่อย และเกณฑ์การประเมินกลยุทธ์ย่อย

3) นำแนวทางสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้นไปให้ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความตรงและความเหมาะสม ของขอบเขตเนื้อหา ความเหมาะสมในการเรียงลำดับข้อความ ประเด็นการสนทนากลุ่ม ในด้านความเหมาะสม ความ เป็นไปได้และความสมบูรณ์ของกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพ การบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา กลยุทธ์ย่อย ตัวบ่งชี้ การดำเนินการตามกลยุทธ์ย่อย และเกณฑ์การประเมินกลยุทธ์ย่อย

4) นำข้อเสนอแนะของประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรรมการที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ปรับปรุงแก้ไขและนำแนวการสนทนากลุ่มไปสนทนากลุ่มต่อไป

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการจัดเก็บข้อมูลเป็นการสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาความเป็นไปได้และความสมบูรณ์ของกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลยุทธ์ย่อย ตัวอย่าง การดำเนินการตามกลยุทธ์ย่อย และเกณฑ์การประเมินกลยุทธ์ย่อย ดำเนินการดังนี้

2.3.1 ติดต่อประสานงานผู้ทรงคุณวุฒิที่จะร่วมสนทนากลุ่มตามที่กำหนดไว้ โดย ทำจดหมายเรียนเชิญ นัดหมายกำหนดเวลาและสถานที่ในการสนทนา ทั้งนี้ได้จัดส่งเอกสารการวิจัย กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และแนวทาง ในการสนทนาให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้เตรียมตัวศึกษาข้อมูลล่วงหน้า

2.3.2 จัดเตรียมสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสนทนากลุ่ม ซึ่งได้แก่ แนวการสนทนากลุ่ม แบบฉบับที่กข้อมูลการสนทนา เทปบันทึกเสียงการสนทนา และสถานที่ในการสนทนากลุ่ม

2.3.3 ชักซ้อมความเข้าใจระหว่างผู้วิจัยซึ่งทำหน้าที่ในการดำเนินการสนทนากับผู้จัดบันทึก การสนทนา เพื่อให้เข้าใจขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.4 ดำเนินการสนทนากลุ่มตามกำหนดเวลา

สถานที่ดำเนินการสนทนากลุ่ม ห้องประชุมสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วันที่ 30 กรกฎาคม 2552 เวลา 09.00-12.00 น. ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มคือนางมาลี อาสาเสนีย์ ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 1

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งหมด 185 เขต จำนวน 185 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 123 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และทำ

การสุ่มสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนภูมิภาคของประเทศ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา

2.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 ผู้วิจัยปรับปรุงกลยุทธ์ กลยุทธ์ย่อย ตัวบ่งชี้การดำเนินการตามกลยุทธ์ย่อย และเกณฑ์การประเมินกลยุทธ์ย่อย หลังจากการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2.2 จัดทำแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำกลยุทธ์ กลยุทธ์ย่อย ตัวบ่งชี้การดำเนินการตามกลยุทธ์ย่อย และเกณฑ์การประเมินกลยุทธ์ย่อย ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ รายละเอียด ดังนี้

5 หมายถึง กลยุทธ์และตัวชี้วัดมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง กลยุทธ์และตัวชี้วัดมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ในระดับมาก

3 หมายถึง กลยุทธ์และตัวชี้วัดมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง กลยุทธ์และตัวชี้วัดมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ในระดับน้อย

1 หมายถึง กลยุทธ์และตัวชี้วัดมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ในระดับน้อยที่สุด

2.2.3 นำแบบสอบถามเสนอประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง

2.2.4 ปรับแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวรเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

3.2 ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ จำนวน 123 ชุด โดยกำหนดระยะเวลาการตอบกลับใน 1 เดือน ถ้าไม่ได้ข้อมูล ผู้วิจัยติดต่อทางโทรศัพท์ กับผู้ประสานงานเพื่อขอข้อมูลคืนอีกครั้งหนึ่งพบว่าได้ข้อมูลกลับคืน จำนวน 120 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 97.56

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2532, หน้า 187)

4.50–5.00 หมายถึง มีความเหมาะสม / มีความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด

3.50–4.49 หมายถึง มีความเหมาะสม / มีความเป็นไปได้ระดับมาก

2.50–3.49 หมายถึง มีความเหมาะสม / มีความเป็นไปได้ระดับปานกลาง

1.50–2.49 หมายถึง มีความเหมาะสม / มีความเป็นไปได้ระดับน้อย

1.00–1.49 หมายถึง มีความเหมาะสม / มีความเป็นไปได้ระดับน้อยที่สุด

